

רע"פ 10157/16 - תומר שלום משעלי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 10157/16

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: תומר שלום משעלי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 7.12.2016, בעפ"ג 8529-08-16, שניתן על ידי כב' השופטים **ד' ברלינר; י' שבח; ו-ג' רביד**

בשם המבקש: עו"ד אסף טל

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטים: ד' ברלינר; י' שבח; ו-ג' רביד), בעפ"ג 8529-08-16, מיום 7.12.2016, בגדרו התקבל ערעורה של המשיבה על עמוד 1

גזר דינו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופטת ה' נאור), בת"פ 36472-10-12, מיום 23.6.2016.

בד בבד עם הבקשה לרשות ערעור, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל

אביב-יפו.

רקע והליכים קודמים

2. **המבקש** הורשע, לאחר ניהול משפט הוכחות, בשלושה מתוך שישה אישומים שאחז כתב האישום שהוגש נגדו, שענינם ביצוע העבירות הבאות: התחזות לאחר, לפי סעיף 441 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (2 עבירות); זיוף, לפי סעיף 418 לחוק העונשין; וקבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 לחוק העונשין (3 עבירות).

מעובדות האישום הראשון בו הורשע המבקש (להלן: האישום הראשון), עולה כי המבקש ביקש מידידתו את פרטי חשבון הבנק שלה, בטענה כי חשבונו אינו תקין והוא צריך לקבל כסף מחברת ביטוח, בגין תאונת דרכים בה היה מעורב. לאחר שהמתלוננת התייעצה עם אישה שהציגה את עצמה כעורכת דינו של המבקש, הסכימה המתלוננת להעמיד את חשבונה לרשות המבקש. המבקש ניצל הסכמה זו, והזמין מחברת האשראי כרטיס חיוב, כאשר הוא מתחזה בכזב למתלוננת. בסופו של יום, נטל המבקש לידיו סכומי כסף שהבטיח למתלוננת כי יוזרמו לחשבונה, וקיבל במרמה סך של 12,000 ₪. לפי האישום השני בו הורשע המבקש (להלן: האישום השני), הלה נעצר על ידי שוטר בעת שנהג ברכב בו נאסר השימוש. המבקש התייצג בשמו של חבר ילדות שלו, כך שכל הפרטים הרלוונטיים נרשמו על שמו של החבר ולא על שמו של המבקש. בסופו של דבר, קיבל החבר קנס, והורשע בגין מעשה שמעולם לא עשה. על פי האישום השלישי בו הורשע המבקש (להלן: האישום השלישי), הלה ביקש וקיבל הלוואה בסך של 6,800 ₪ מנהג מונית עמו נהג לעבוד, בתמורה לשיק שנרשם על חשבונו של אדם שעזב את הארץ. זאת, שעה שהמבקש ידע כי אותו אדם עזב את הארץ.

3. בבואו לקבוע את מתחמי הענישה ההולמים את חומרת מעשיו של המבקש, נתן בית משפט השלום את דעתו לטיעוני הצדדים כפי שהוצגו בפניו, ולפגיעה בערכים המוגנים, "בהם פגיעה בקניינו של אדם בהליך שיפוטי תקין ובחיי המסחר הכלליים". לאחר עיון "בכל הפסיקה שהוגשה הן על ידי התביעה והן על ידי ההגנה", ובהתחשב בנסיבות של כל אחד מהאישומים, קבע בית המשפט את מתחמי הענישה הבאים: לגבי האישום הראשון, הועמד מתחם הענישה על "5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל", וכך גם בנוגע לאישום השני. באשר לאישום השלישי, נקבע כי מתחם הענישה "נע בין מאסר על תנאי לבין 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות".

לצורך קביעת עונשו של המבקש, התחשב בית משפט השלום "בעובדה כי בעת שנעברו העבירות בהן הורשע טרם נרשמו הרשעות" לחובתו, למעט עבירת גניבה אחת; וב"חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות". בהקשר אחרון זה, מצא בית המשפט את המשיבה "אחראית במידה מסוימת לשיהוי", שכן "יש להניח שבהליך גישור ניתן היה להגיע לאותן מסקנות [...] כססיבת סירובה של המאשימה להיכנס להליך זה לא הובהר [...] ובמיוחד בהתחשב בעובדה כי הנאשם [המבקש] סיים לרצות עונש מאסר ממושך בפועל כשעל פי הדוח הסוציאלי לקראת תום תקופת שהייתו במאסר, החל ההליך השיקומי

לשאת פרי". לאור זאת, קבע בית המשפט כי "ראוי במקרה הזה להטיל על הנאשם [המבקש] את העונש ברף התחתון של מתחמי הענישה", והשית עליו את העונשים הבאים: 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, "כל עבירה שיש בה אלמנט של מרמה"; קנס בסך של 5,000 ₪, או 4 חודשי מאסר תמורתו; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה, למשך 3 שנים; פסילה על תנאי של רישיון הנהיגה, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה לפי פקודת התעבורה, שלצידה פסילה. כמו כן, חויב המבקש בתשלום פיצויים למתלוננים, בסכום כולל של 20,800 ₪.

4. על גזר דינו של בית משפט השלום הגישה המשיבה ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, אשר נסב על קולת העונש. ביום 7.12.2016, קיבל בית המשפט המחוזי את הערעור, בקבעו כי "לא ניתן להותיר את גזר הדין על כנו", שכן העונש שהושט על המבקש אינו משקף את חומרת מעשיו, אשר מגלים "דפוס של נוכחות, ניצול ציני של יחסי קרבה בין המשיב למתלוננים והשגת טובות הנאה משמעותיות". עוד נקבע, כי "בימ"ש קמא, כאשר מנה את הערכים המוגנים, לא התייחס לפגיעה באמון ולחוסר ההתחשבות המוחלטת כאמור ביחסי אנוש ובמה שניתן לצפות מחברים או מכרים", ולחילופין "לא נתן לכך את המשקל המתאים". אשר לטענת ההגנה בדבר תהליך שיקום משמעותי שעבר המבקש, כפי שעולה מדו"ח מטעם השירות הסוציאלי בבית הכלא בו הלה שוהה, קבע בית המשפט המחוזי כי "הדו"ח בפני עצמו אינו יכול לשאת על גבו את משקל ההכרעה בתיק זה", ולא ניתן "לראות בו נימוק לסטייה ממתחם הענישה מטעמי שיקום". נוכח האמור, מצא בית המשפט המחוזי לנכון, שלא להתערב במתחמי הענישה שנקבעו, ברם להחמיר את עונשו של המבקש ל-12 חודשי מאסר לריצוי בפועל, כאשר יתר חלקי גזר הדין נותרו בעינם.

הבקשה לרשות ערעור

5. המבקש הגיש את הבקשה לרשות ערעור שלפניי, במסגרתה טען כי עונשו הוחמר בבית המשפט המחוזי "בצורה דרסטית", וכי "הנזק העצום שייגרם לשיקומו עקב עונש המאסר בפועל הוא בלתי מידתי ולוקה בחוסר סבירות חמור". המבקש סבור, כי עניינו מעלה "שאלה אנושית-מצפונית" ממדרגה ראשונה, "בייחוד נוכח החשש מפני הידרדרותו של המבקש לפשיעה, והעובדה כי "עתיד הוא להקים בית בישראל עם בת זוג". לעמדת המבקש, שגה בית המשפט המחוזי בקבעו כי מתחם הענישה שנקבע בעניינו אינו סביר, ברם נמנע מקביעת "מתחם חדש", ובמקביל "מיקם את העונש בהטיה למעלה - בתקרת הטווח שנקבע על ידי בית משפט השלום". כמו כן, נטען כי טעה בית המשפט המחוזי בעת ש"נתן משקל מופרז לעברו הפלילי של המבקש, שהוא כאמור, לאחר ביצוע העבירות שבגינן הורשע"; והעדיף את שיקולי הגמול וההרתעה על פני אינטרס שיקומו של המבקש, אשר "עשה כברת דרך ארוכה כדי לשקם את חייו", ובמסגרת זאת נטל חלק משמעותי בתכניות טיפול שונות, ו"הביע מוטיבציה גבוהה לשינוי אורחות חייו ודפוסי התנהגותו".

דין והכרעה

6. כידוע, רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן בצמצום, ורק במקרים אשר מעוררים סוגיה משפטית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או כאשר מתגלה חשש לעיוות דין **חמור או אי-צדק** של ממש (רע"פ 9669/16 שחם נ' ...).

מדינת ישראל (13.12.2016); רע"פ 8743/16 הייב נ' מדינת ישראל (17.11.2016); רע"פ 7665/16 א. סביח למסחר כללי בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התמ"ת (14.11.2016)). לאחר עיון בבקשה דנן ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי היא איננה מעוררת שאלה החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, ולא מצאתי כי קיים חשש לעיוות דינו. לפיכך, דין הבקשה להידחות, מטעם זה בלבד.

לא למותר הוא להזכיר, כי ככלל, החמרה בעונש שהוטל על המבקש בערכאת הערעור, כשלעצמה, אינה מהווה עילה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי" (ראו, לעניין זה, רע"פ 501/16 פישמן נ' מדינת ישראל (24.1.2016) (להלן: עניין פישמן); רע"פ 5423/14 קופרמן נ' מדינת ישראל (29.9.2014); רע"פ 2426/12 מחאמיד נ' מדינת ישראל (1.4.2012)). ואולם, לפי ההלכה הפסוקה, "מקום שקיים פער ניכר שאינו סביר בין העונש אותו השיתה הערכאה הדיונית ובין זה שהשיתה ערכאת הערעור, יתכן, ויש בעצם קיומו של פער זה כדי להצדיק מתן רשות ערעור. יחד עם זאת, אין זו תוצאה הכרחית או מיידית של קיומו של פער. הבחינה האם מוצדק מתן רשות ערעור תלויה בנסיבותיו הקונקרטיים של כל מקרה ומקרה" (רע"פ 4791/08 כהן נ' מדינת ישראל (9.2.2009), בפסקה 11). כפי שהטעמתי, בהקשר זה, "על המבקש להצביע על סטייה קיצונית, שחלה בעניינו, ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים" (עניין פישמן, בפסקה 11).

הנני סבור, כי בנסיבות המקרה דנן, העונש שהושת בסופו של יום על המבקש הינו עונש הולם ומאוזן. תהליך השיקום בו מצוי המבקש, וכברת הדרך אותה עבר, כמו-גם נסיבותיו האישיות המיוחדות, ובפרט נישואיו הקרְבִים לבת זוגו - לא נעלמו מעיני. ואולם, לא ניתן אף להתעלם מחומרת המעשים אותם ביצע המבקש, ומכך שאילו הייתה ערכאת הערעור ממצה עמו את הדין, היה עונשו חמור יותר. נוכח האמור, ובהתחשב בכך שהעונש שהושת אינו חורג כהוא זה ממדיניות הענישה המקובלת והראויה בעבירות דומות, אינני מוצא כל מקום להתערבות בו.

7. **אשר על כן, דין הבקשה להידחות.** לפיכך, מתייתר הצורך לדון בבקשה לעיכוב ביצוע. המבקש יתייצב לריצוי עונשו בימ"ר "ניצן" ביום 24.1.2017 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ה' בטבת התשע"ז (3.1.2017).

שׁוֹפֵט